

Kwartaalbericht Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

Derde kwartaal 2015 - 1 juli 2015 t/m 30 september 2015

Samenvatting:

- De maandelijkse nominale dekkingsgraad is fors gedaald van 115,4% naar 103,7%. Dit komt doordat de verplichtingen stegen en het vermogen is gedaald;
- De beleidsdekkingsgraad is gedaald van 114,3%* naar 110,9%;
- Het beleggingsrendement is -4,1% in het afgelopen kwartaal en -1,4% over de eerste drie kwartalen;
- Het vermogen is gedaald tot € 2,51 miljard;
- De waarde van de pensioenverplichtingen is gestegen tot € 2,41 miljard;
- Er is sprake van een reservetekort.

Ontwikkelingen financiële markten

Het derde kwartaal was bewegelijk met grote opwaartse en vooral neerwaartse bewegingen. Hoewel het kwartaal begon met opluchting onder beleggers nadat Griekenland en haar geldschieters overeenstemming hadden bereikt over een financieringspakket, sloeg het sentiment om in de zomer.

Zorgen over een harde landing van de Chinese economie en tegenvallers in andere opkomende landen voerden de boventoon in het nieuws in augustus. De groei van de Chinese economie kwam op een lager pitje te staan dan het afgelopen decennium en beleggers maakten zich zorgen of de groei niet sneller tot stand zou komen. Chinese beurzen stonden aan het eind van het kwartaal 40% lager dan de hoogste stand in juni. De afgenomen groei heeft ook effect gehad op de wereldwijde vraag naar grondstoffen, de olieprijs is flink gedaald tot \$ 45.

De onstuimigheid van de financiële markten was voor het stelsel van Amerikaanse centrale banken in september aanleiding om de rente niet te verhogen. In de verklaring die na afloop van de vergadering naar buiten werd gebracht, werd gesproken over de kwetsbaarheid van de economische groei in de Verenigde Staten voor de ontwikkelingen in de opkomende markten. Na de bekendmaking om de rente onveranderd te laten was het banenrapport over september tegenvallend, ondanks de lage werkloosheid. Dit laat ruimte voor speculatie tot verder uitstel van een renteverhoging tot mogelijk 2016.

Lage inflatie door een lagere olieprijs leidde tot een daling van de rente. Inflatie en economische groei zijn beleidsparementen voor de Europese Centrale Bank (ECB). Indien groei en inflatie langer laag blijven breidt de ECB mogelijk het pakket met verruimende maatregelen verder uit. De mogelijkheid hiertoe hield de rente ook laag. Rentes kunnen hierdoor nog lange tijd laag blijven.

Aan het eind van het kwartaal stond de wereldwijde aandelenindex 9% lager en was de lange Europese rente gedaald met 0,16% tot 1,53%.

* De beleidsdekkingsgraad per eind juni 2015 is per 25 september 2015 herzien (van 114,2% naar 114,3%).

Financiële positie Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

De beleidsdekkingsgraad is vanaf 1 januari 2015 door DNB gedefinieerd als parameter waarop pensioenfonds hun beleid baseren. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de maandelijkse nominale dekkingsgraden van de afgelopen twaalf maandeinden. De beleidsdekkingsgraad bedraagt 110,9% per eind september 2015. De waarde van het vermogen is gedaald tot € 2,51 miljard. De maandelijkse nominale dekkingsgraad per eind september 2015 is 103,7%. De daling van de dekkingsgraad valt te verklaren door de volgende drie factoren: een negatief beleggingsrendement, een rekenkundige aanpassing van de DNB-rentecurve en een lagere rente.

	2015	2015	2015
	Eind derde kwartaal	Eind tweede kwartaal	Eind eerste kwartaal
Beleidsdekkingsgraad	110,9%	114,3%	117,1%
Maandelijkse nominale dekkingsgraad	103,7%	115,4%	105,7%
Vermogen	€ 2,51 miljard	€ 2,61 miljard	€ 2,78 miljard
Verplichtingen	€ 2,41 miljard	€ 2,26 miljard	€ 2,62 miljard
Nominale rente*	1,72%	1,99%	1,29%

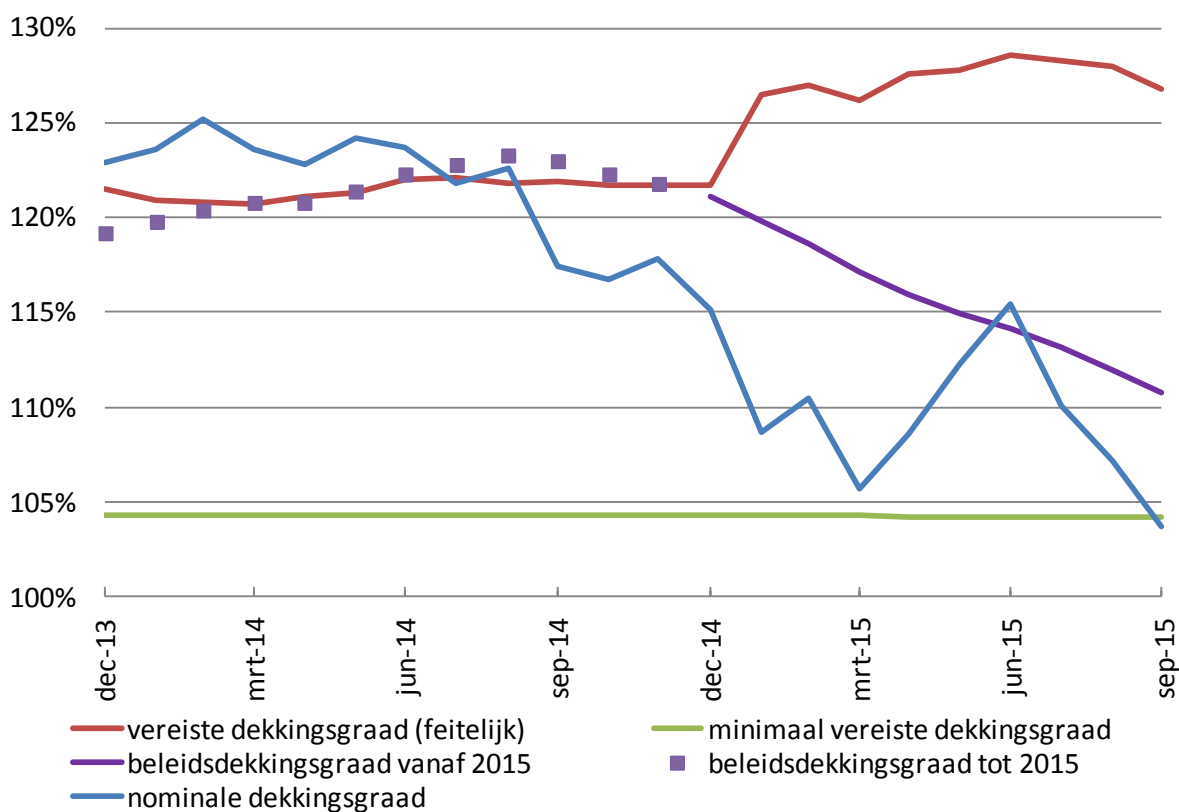
* rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (UFR)

Dekkingsgraad en herstelplan

Volgens wettelijke richtlijnen moeten pensioenfonds bepaalde extra reserves aanhouden die als buffer kunnen dienen in slechte tijden. Het nieuwe Financieel Toetsingskader leidt ertoe dat pensioenfonds hogere buffers moeten aanhouden dan voorheen. De wettelijk vereiste buffer voor ons fonds bedraagt nu 26,8%. De wettelijk vereiste dekkingsgraad komt hierdoor op 126,8%. De huidige dekkingsgraad ligt onder de vereiste dekkingsgraad, hiermee verkeert ons fonds in een reservetekort. Het nieuwe herstelplan is vóór 1 juli 2015 ingediend bij De Nederlandsche Bank.

Dezelfde wettelijke richtlijnen geven ook aan welk vermogen een pensioenfonds minimaal moet hebben. Dit minimaal vereist vermogen is 104,3%. De volgende grafiek geeft aan: Verloop van de beleidsdekkingsgraad vanaf 2015 en voor 2015, de maandelijkse nominale dekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad volgens het Financieel Toetsingskader (FTK).

Ontwikkeling dekkingsgraden

De beleidsdekkingsgraad op basis van de door DNB gehanteerde rente is eind september 2015 110,9%.

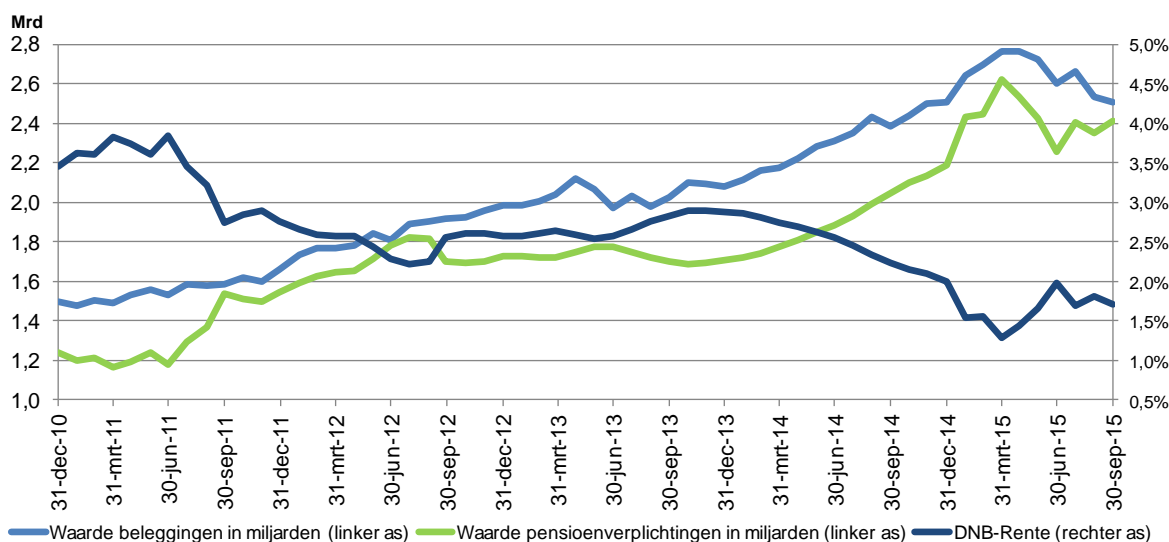
Balans

In de balans is aangegeven wat de waarde is van de bezittingen en de verplichtingen van ons fonds. Aan de activa-zijde staan de bezittingen. Aan de passiva-zijde zijn de verplichtingen weergegeven.

<i>Verkorte balans</i>			
Activa		Passiva	
Aandelen	1.068,5	MW VPV nominaal	2.409,0
Obligaties	1.115,4	Reserves	97,1
Vastgoed	257,8		
Valutaderivaten/Liquide middelen	39,5		
Renteswap	25,2		
Saldo overige activa/passiva	(0,3)		
totaal	2.506,1	totaal	2.506,1

Waarde beleggingen en waarde pensioenverplichtingen

In onderstaande grafiek is het verloop van de waarde van de beleggingen (in euro's), de waarde van de pensioenverplichtingen (in euro's) en de door DNB gehanteerde renteterminstructuur weergegeven.

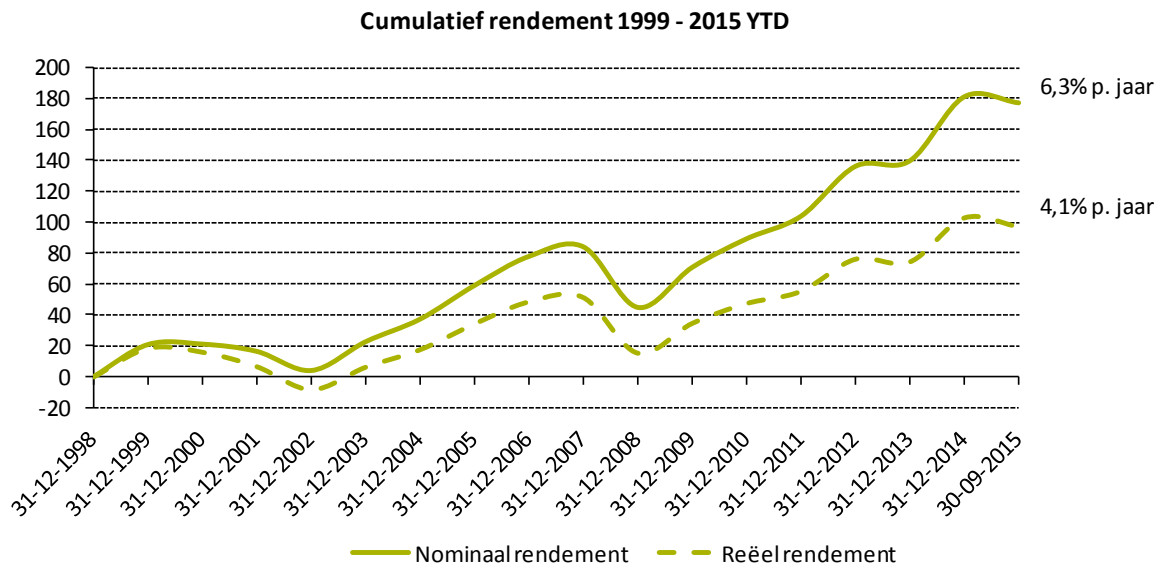
Beleggingsresultaten

	gewicht %	jul-sept	jan-sept
Obligaties	44,5%	-1,4%	-0,5%
Aandelen	42,5%	-9,2%	-2,3%
Vastgoed	10,3%	0,9%	5,6%
Rente afdekking	1,0%	0,7%	-0,8%
Aandelen afdekking	0,1%	0,0%	-0,1%
Valuta afdekking	1,2%	0,0%	0,0%
Liquide middelen	0,3%		
Saldo overige activa/passiva	0,0%		
Totaal	100,0%	-4,1%	-1,4%

Zowel obligaties en aandelen daalden in waarde. Doordat beleggers zich zorgen gingen maken over de economische groei in opkomende markten en vooral China daalden aandelenbeurzen afgelopen kwartaal. De bewegelijke aandelenmarkten gaven in het derde kwartaal de voorlopige jaarwinst weg. Aandelen zijn iets minder waard dan begin 2015. In lijn met de waardeontwikkeling van aandelen uit opkomende markten daalden ook obligaties uit deze regio. Beleggers willen een hogere risicovergoeding voor deze leningen, waardoor de prijs daalde. Europese obligaties stegen juist in waarde gedurende het kwartaal als gevolg van de lagere rente, wat ook positief bijdroeg aan de renteafdekking. Het beleid van het fonds is het renterisico voor 50% af te dekken. De totale beleggingsportefeuille behaalde een kwartaalrendement van -4,1%. Over de eerste drie kwartalen van het jaar was het rendement -1,4%.

Langetermijn beleggingsrendement

Onderstaande grafiek geeft het nominale en reële cumulatieve rendement van ons pensioenfonds weer sinds 1998. Het rendement vanaf 1998 tot en met het afgelopen kwartaal bedroeg 6,3% op jaarbasis.

Bijlage

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het fonds is gericht op het veiligstellen van de pensioenafspraken binnen aanvaardbare risicogrenzen. Het bestuur heeft de beleggingen gespreid over verschillende beleggingscategorieën (aandelen, obligaties en vastgoed). Binnen de verschillende beleggingscategorieën wordt gespreid naar regio's en subcategorieën. Het bestuur houdt met dit beleid rekening met het valutarisico, renterisico en het neerwaartse risico van aandelen en vastgoed.

Begrippenlijst

Maandelijkse nominale dekkingsgraad: de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen (de toekomstige pensioenuitkeringen) van het pensioenfonds.

Beleidsdekkingsgraad: het gemiddelde van de nominale dekkingsgraden in de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Vereiste dekkingsgraad: afgeleide van het vereist vermogen van het pensioenfonds, voorgeschreven door de Pensioenwet (Financieel Toetsingskader). Komt de dekkingsgraad van het fonds onder de vereiste grens, dan is er sprake van een reservetekort.

Minimaal vereiste dekkingsgraad: 104,3 %. Is de dekkingsgraad van het fonds lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan is er sprake van een dekkingstekort.

Vragen of opmerkingen over dit kwartaalbericht? Mail naar communicatie@blueskygroup.nl